

УДК: 291.2

Крупник Я.Г., Крупник М.Г. ©*Львівський національний університет ветеринарної медицини
та біотехнологій імені С.З.Гжицького***ТРИЄДИНА ЄДНІСТЬ: БОГ, ДУХ БОЖИЙ, СЛОВО**

Розглядається у контексті Буття [Бт. 1, 1-9] Триєдина Єдність: Бог, Дух Божий, Слово.

Ключові слова: *Триєдина Єдність: Бог, Дух Божий, Слово; Пресвята Трійця: Отець, Син, Святий Дух; Особи Божі.*

Читаючи одне з перших речень книги Буття, де говориться про Дух Божий, що ширяв над водами [пор.: Бт. 1, 2], доцільно розважити й над наступними віршами, принаймні Бт. 1, 3-9, щоб у контексті зрозуміти співвідношення «Бог – Дух Божий». Разом з тим, беручи до уваги початок Євангелія від Йоана, де сказані надзвичайно високі й водночас глибинного змісту слова [пор.: Йо. 1, 1-3], ми доповнюємо «контекст контекстом», щоб, знову ж таки, зрозуміти Триєдину Єдність: Бог, Дух Божий, Слово. Саме так починається Буття, - Отець у Дусі Своїм, через Духа Святого, народжує Слово Святе – Єдинородного Сина Божого [пор.: Бт. 1, 1-3].

Саме тому Церква говорить про Пресвяту Трійцю, - Отця, і Сина, і Святого Духа, із додаванням найменувань-титулів, - перша Божа Особа, друга Божа Особа, третя Божа Особа.

Вже знаємо, що Дух Божий, тобто Святий Дух як Божа Особа, єднається до народження Слова. Адже, Святого Духа іноді порівнюють з подихом, завдяки якому лунає слово. Відповідно, у Пресвятій Трійці Отець вимовляє Слово (родить Сина) Святим Духом і «через подих, вимовляючи слово, чути голос» [3, п. 92].

Таким чином, на перший погляд, Святий Дух, мав би мати титул другої Особи Пресвятої Трійці, однак, зауважмо, що Син – Слово уже перебувало в Отцевому лоні. Хоча, це ж саме можна сміливо заявити і про Духа Божого, який перебуває у Бозі-Духові як Божа Мудрість [пор.: 2, п. 292]. Тому, у контексті Старого Завіту, очевидно, недоцільно акцентувати на зазначених титулах (друга чи третя Божі Особи), а говорити про сутність чи єдність усіх Осіб Пресвятої Трійці. Адже, виходячи з Догми про Пресвяту Трійцю, Божі Особи не ділять між собою єдиного Божества, але кожна з Них є цілим Богом. Тобто Трійця єдина, хоча Божі Особи реально розрізняються між Собою і співвідносні між Собою [пор.: 2, п. 253-255].

Беручи до уваги таку Єдність й вникаючи в це таїнство, ми з острахом і з глибокою покорою перед Духом Істини звертаємо увагу на пояснення, яке подає нам Катехизм Католицької Церкви, а саме про те, що Божі Особи

розрізняються між Собою співвідношенням походження: «Хто родить, є Отець; хто роджений, є Син; хто ісходить, є Дух Святий». Божа Єдність Триєдина [2, п. 254]. Це пояснення дуже важливе для розуміння Бт. 1, 1-3, як і того, Ким є Той, Хто «ширяв над водами» [Бт. 1, 2], - «живий Бог» [3, п. 94].

Саме з цих міркувань насмілимось говорити про Духа Божого як Бога й Божу Особу, що знає суть й глибину усього таїнства: «Так само й того, що в Бозі, ніхто не знає, крім Духа Божого» [I Кор. 2, 11]. Саме ця фраза є «каменем спотикання і скелею падіння» [I Пт. 2, 8] для багатьох.

Дискусійні питання виникають, очевидно, ще й тому, що, як зазначено [4], - «Дух Божий у Старому Завіті відкривається ще не як Особа, а як божественна сила (...)».

Дух Божий нероздільний з Отцем і Сином, Він відкриває Себе разом з Ними в Ісусі Христі, але в Нього особливий спосіб відкриття. Він завжди діє через особу, котрою оволодіває і її перетворює. Дух Божий викликає незвичайні явища, котрі оновлюють лице землі [Пс. 104, 30], але Його дії завжди походять зсередини і пізнають Його також внутрішнім особливим відчуттям [4].

Святий Дух є Особою Божою, рівнопоклоняємою і рівнославиною з Отцем і Сином. Він ісходить від Отця, перебуває в Слові та Його виявляє [3, п. 91].

Дійсно, пізнання Пресвятої Тройці – одне з головних питань богослов'я. Так, «Бог – Дух», - говорив нам Ісус Христос [Йо. 4, 24]. І в тому немає й тіні сумніву у того, хто вірує й поклоняється Отцеві у душі й правді [пор.: Йо. 4, 22-24]. Це Істина, Путь й Життя, що знає про нас ще до нашого народження [пор.: Єр. 1, 5], чує кожне наше слово, відає про всі наші думки, помисли, бажання. Саме про це ми часто забуваємо, хоча тепер, беручи до уваги стрімкий науково-технічний прогрес, нам набагато легше говорити про нашого Творця й про те, що ми також духовні істоти, і Дух Божий живе у нас [пор.: Рим. 8, 9].

Чому ми про це говоримо й нам це так важливо? Та хоча б тому, якщо і ми знаємо про Божу присутність, й навіть у нас самих, то чи не важливо нам те, чисто з людських міркувань, як про нас думає Господь.

З цього приводу апостол Павло сказав чітко: «Тілесні не можуть подобатися Богові» [Рим. 8, 8]. А якщо ми далі прослідкуємо за думкою Апостола народів, то зробимо для себе мов би відкриття, що стосується нашої теми. Отож, читаємо далі: «Ви ж не тілесні, але духовні, якщо Дух Божий живе у вас. Коли ж хтось Духа Христового не має, той йому не належить» [Рим. 8, 9-10]. Отже, Дух Христовий – це Дух Божий. Тим більше, - Христос – це Бог.

«Я і Отець – одно» [Йо. 10, 30; пор.: Йо. 12, 45] – й тепер говорить Ісус Христос. То як нам бути, коли ми знаємо й твердимо у Символі віри про Єдиного Бога?!

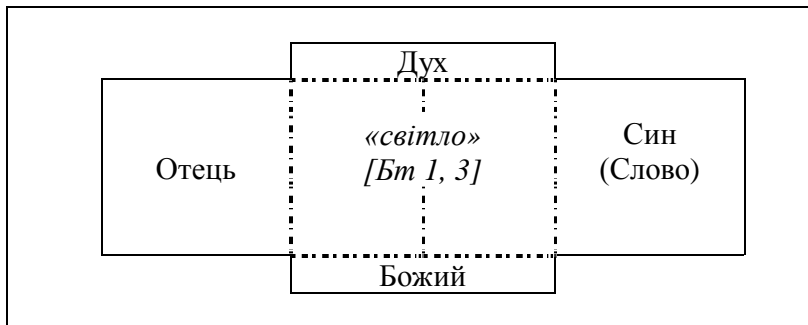
Відповідь на дане запитання знаходимо у книзі Буття: «То ж сказав Бог: «Сотворімо людину на наш образ і на нашу подобу (...). І сотворив Бог людину на свій образ; на Божий образ сотворив її» [Бт. 1, 26-27].

То хто є людина: тіло? душа? дух?.. Так, це складна богоподібна істота, яку сотворив Бог – «чоловіка й жінку, і благословив їх, і дав їм ім'я «людина»

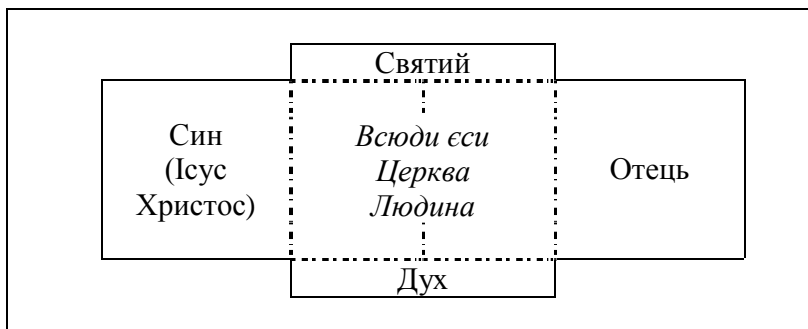
тоді, коли сотворив їх» [Бт. 5, 2]. Отже по-сучасному, «прототип» Людини – Сам Бог. І якщо людина має нероздільні сфери дійсності чи реальності, то Бог, тим більше, має також Свої «реальності», які ми називаємо Особи Божі.

Бог – «Той, Хто є» - вічний, незмінний, самодостатній. Він Творець й по сьогодні. Однак, неприпустимо говорити про якусь Його еволюцію [5]. Інша річ, як Він давав Себе пізнати людському роду чи конкретній людині, тобто відкривав Себе.

Бог – Дух [Мк. 14, 62] / Отець
 Дух Божий [Бт. 1, 2] / Святий Дух
 Слово [Бт. 1, 3] / Син Божий
 Той, «Хто був» [Од. 1, 8]

Той, «Хто єсть» [Од. 1, 8]

Той, «Хто приходить» [Од. 1, 8]

Висновки.

1. З перших речень книги Буття для означення живого Бога вживається образ «Духа Божого» (Бут. 1, 2) [3, п. 94].

2. Святого Духа іноді порівнюють з подихом, завдяки якому лунає слово. Відповідно, у Пресвятій Трійці Отець вимовляє Слово (родить Сина) Святим Духом і «через подих, вимовляючи слово, чути голос» [3, п. 92].

3. Божі Особи не ділять між собою єдиного Божества, але кожна з Них є цілим Богом. Тобто Трійця єдина, хоча Божі Особи реально розрізняються між Собою і співвідносні між Собою [пор.: 2, п. 253-255].

Література

1. Святе Письмо Старого та Нового Завіту /Переклад тексту – о. Іван Хоменко, 3-го ЧСВВ. – Рим: Місіонер, 2007.
2. Катехизм Католицької Церкви / Синод УГКЦ. – Жовква: Місіонер, 2002. – 772 с.
3. Катехизм Української Греко-Католицької Церкви: Христос – наша Пасха. – Львів: Свічадо, 2011. -336 с.
4. Словник біблійного богослов'я. За ред. Ксав'є Леон-Дюфура та ін. /Пер. з фр. Вл. Софрона Мудрого, ЧСВВ. – Жовква: Місіонер, 2010. – 992 с.
5. На шляху до єдності: Підручник з екуменізму /Пер. з пол. А.Шкраб'юка. –Львів: Свічадо, 1999. -64 с.

Summary

Krupnyk Ya.G., Krupnyk M.G.

*Lviv National University of Veterinary Medicine and Biotechnologies
named after S.Z.Gzhytskyj*

TRIANITY OF UNIT: GOD, GOD`S SPIRIT, WORD

It is observed in the context of Being [B. 1, 1-9] to Trianinity of Unit: God, God`s Spirit, Word.

Key words: *Trianinity of Unit: God, God`s Spirit, Word; Holy Trinity, God Persons.*